

ÇİN BÜLTENİ

NİSAN 2015

EKONOMİK GÖRÜNÜM

► Ekonomik büyüme son 24 yılın en düşük seviyesinde...

2011 yılından bu yana devam eden Çin ekonomisindeki ivme kaybı 2014 yılında da sürdü. Ülke ekonomisi 2014'ün son çeyreğinde yıllık bazda %7,3 ile beklentilerin bir miktar üzerinde büyüme kaydetse de yılın tamamında büyüme %7,4 ile %7,5 olan resmi hedefin bir miktar altında gerçekleşti. Bu oran son 24 yılın en zayıf ekonomik performansına işaret ediyor. Hükümetin konut fiyatlarındaki hızlı artışı sınırlandırmaya yönelik uygulamaya koyduğu politikalar başta konut sektörü olmak üzere ekonominin genelinde gözlenen ivme kaybında etkili oldu.

Çin ekonomisindeki ivme kaybı ülke ekonomisine ilişkin tahminlerin aşağı yönde revize edilmesine neden oluyor. IMF tarafından yapılan tahminlere göre 2015 yılında ülke ekonomisinin %6,8 büyüyeceği tahmin ediliyor. IMF'ye göre Çin'de büyümenin yeniden hız kazanabilmesi için ekonomideki dengesizliklerin ortadan kaldırılması ve ağırlığın inşaat sektörüne yatırım yerine tüketime yönlendirilmesi gerekiyor.

Çin Ulusal Kalkınma ve Reform Komitesi Başkan Yardımcısı Lian Weiliang Çin'in ekonomik yapısını, sanayiye dayalı ekonomiden hizmete dayalı ekonomiye, ihracat ve yatırıma dayalı ekonomiden iç talebe dayalı ekonomiye dönüştürmeyi hedeflediklerini açıkladı. 2016-2020 dönemini kapsayan "13. Beş Yıllık Kalkınma Planı"nda da, küresel kriz öncesi dönemin "çift haneli ekonomik büyüme" modelinin yerine "sağlıklı ekonomik büyüme" modeline geçilmesi öngörülüyor.

► Enflasyon beklentilerin üzerinde...

Şubat ayında Çin'de tüketici fiyatları yıllık bazda %1,4 artarken, üretici fiyatları enflasyonu -%4,8 olarak gerçekleşti. Tüketici enflasyonu Ocak ayındaki son 5 yılın en düşük seviyelerinden yeniden yükselirken, mevsimsel olarak gıda fiyatlarındaki artışın bu yükselişte etkili olduğu ifade ediliyor. Önümüzdeki aylarda mevsimsel faktörlerin ortadan kalkması ile birlikte tüketici enflasyonunun yeniden gerileme eğilimine girmesi bekleniyor. Çin'de deflasyon riski politika yapımcıların üzerinde ekonomiyi destekleyici yönde yeni önlem alma baskısını artırıyor.

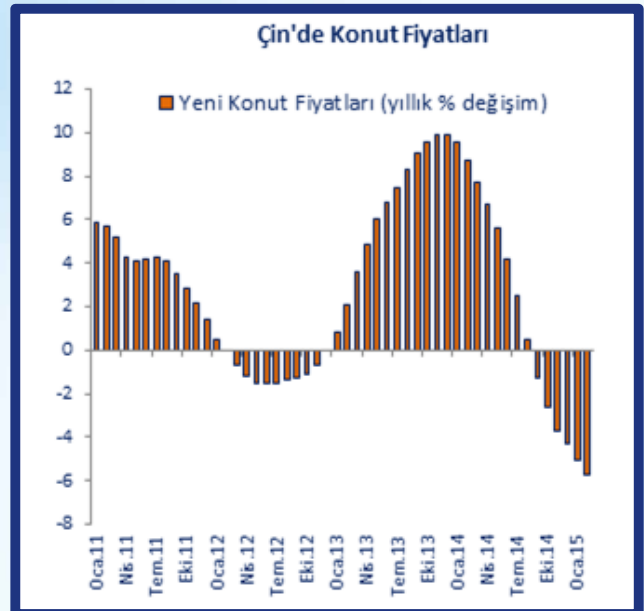
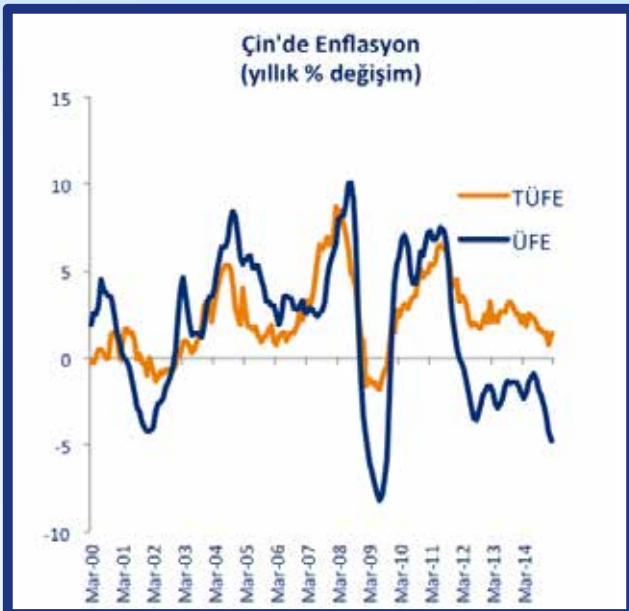
Çin'de üretici fiyatlarına göre enflasyonun Ekim 2009'dan bu yana en düşük seviyesine gerilemesinde petrol ve çelik fiyatlarındaki hızlı düşüş etkili oldu. Dünyanın en büyük enerji tüketicilerinden olan Çin'de enerji fiyatlarının gerilemesinin ekonomik aktivite üzerine olumlu katkı sağlanması beklenirken, emtia üreticisi firmalar bu durumdan olumsuz etkileniyor. 2012 yılından bu yana Çin'de üretici fiyatları enflasyonu negatif seviyelerde bulunuyor.

► Konut piyasası...

Çin ekonomisinin yaklaşık %15'ini oluşturan emlak sektörü zayıf seyrini 2015 yılı başında da sürdürüyor. Yılın ilk iki ayına ilişkin veriler konut satışlarının son 3 yılın en hızlı yıllık düşüşünü kaydettiğine işaret etti.

Konut sektöründeki mevcut zayıf görünümün kalıcı olması durumunda ekonomik büyümedeki %7'lik hedefin 2015 yılında yakalanmasının zor olduğu düşünülüyor. Geçtiğimiz yıl Çin Merkez Bankası (PBOC) konut sektöründe balon oluşmasının önüne geçmek için para politikasında temkinli bir duruş sergilemişti. 2015'te ise PBOC ekonomiyi destekleyici yönde adımlar atıyor.

Çin'in 4 büyük şehri olan Şangay, Pekin, Guangzhou ve Shenzhen'de 2014 yılında, sadece konut inşası için satışa sunulan arazilerden 333,6 milyar yuan (53,8 milyar USD) gelir elde edildi.

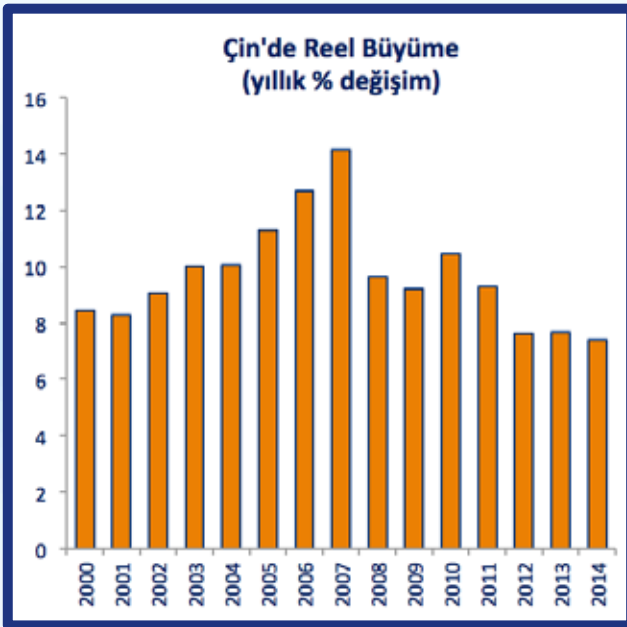

► İthalat hacmindeki sert düşüş iç talebe ilişkin endişeleri teyit ediyor.

Şubat 2015'te ihracat hacmi bir önceki yılın aynı ayına göre %48,3 artarken, ithalat hacmi %20,5 geriledi. Ocak ayında zayıf bir görünüm sergileyen ihracat baz etkisiyle Şubat ayında hızla yükselirken, ithalat hacmi yılın ilk 2 ayında beklentilerin oldukça altında kaldı.* Başta kömür, petrol ve emtia ithalatındaki azalma paralelinde ithalat hacminde gözlenen düşüşün etkisiyle dış ticaret fazlası aylık bazda Şubat ayında 60,6 milyar USD ile rekor yüksek seviyelere ulaştı.

İthalat hacminde tutar bazında gözlenen sert daralmanın miktar bazında da gözlenmesi iç talebe ilişkin endişeleri artırıyor. Ülkenin kömür ithalatı Şubat ayında %33'lük düşüşle 15,3 milyon tona geriledi. Dünyanın en büyük kömür tüketicisi durumundaki Çin'de yılbaşında kömür ithalatına getirilen kalite standartları da ithalatı sınırlandırıyor.

İhracat tarafında ise, mevsimsel etkiler nedeniyle Japonya, Hindistan ve Rusya dışında kalan ülkelerin çoğuna yönelik ihracatın arttığı gözlemlendi. Nitekim, Şubat ayında yıllık bazda Japonya, Hindistan ve Rusya'ya yapılan ihracat sırasıyla %4,4, %5,6 ve %27 gerilerken, ABD'ye ihracat %21, AB ülkelerine yönelik ihracat da %12,6 artış kaydetti. Önümüzdeki dönemde, Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) izlediği gevşek para politikasının olumlu etkilerinin ekonomiye yansımalarıyla birlikte bu bölgeden Çin ürünlerine olan talebin artış kaydetmesi bekleniyor.

*Çin Yeni Yılı (Bahar Festivali) tatilinin 2014 yılında Ocak ayının son gününe denk gelmesinden ve Şubat ayının ilk günlerinin tatil olmasından kaynaklanmaktadır.

► PBOC son 4 ayda ikinci kez faizleri indirdi...

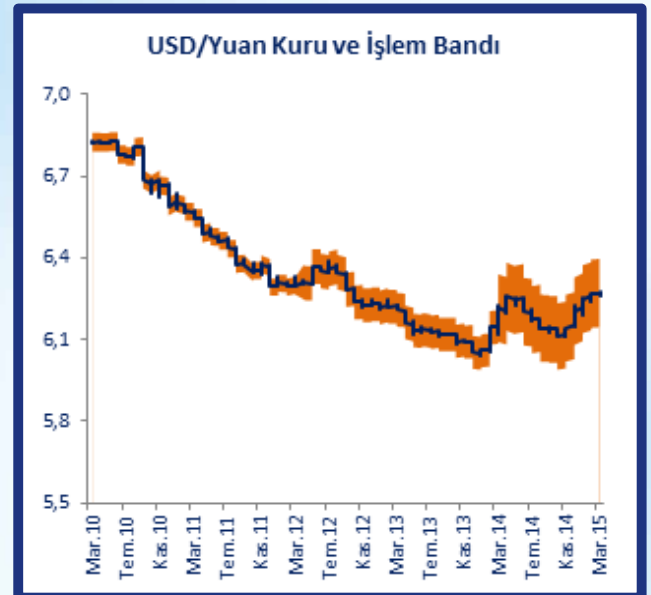
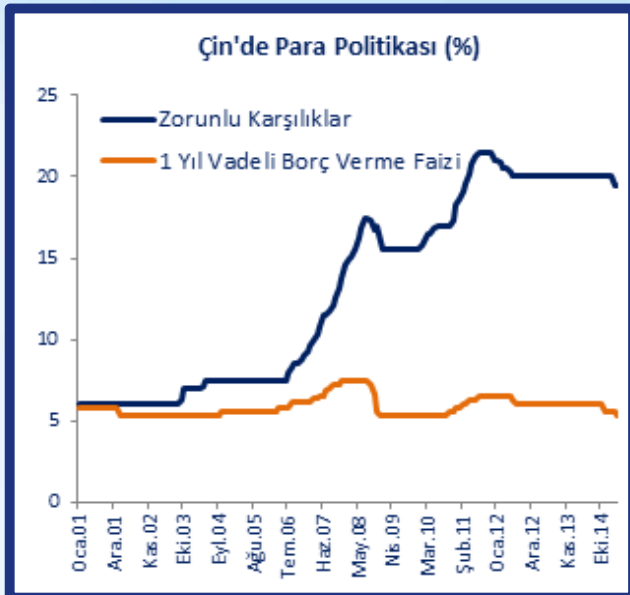
PBOC Şubat ayında gösterge niteliğindeki 1 yıl vadeli borç verme faizi oranını 25 baz puan düşürerek %5,35'e çekti. Böylece, ülkede son 4 aylık dönemde ikinci kez faiz indirimine gidilmiş oldu. PBOC bu kararın ardından finansman maliyetlerini düşürecek bir karar daha alarak, yerel birimlerinin kullandığı kısa vadeli borç verme imkânının faizini düşürdü ve bu imkân dâhilinde piyasa aktarılacak fon tutarını da yaklaşık üç katına çıkardı. Ayrıca, kısa vadeli borçlanma imkânının toplam büyüklüğü ise 220 milyar yuan (35,5 milyar USD) artırılarak 340 milyar yuana (54,8 milyar USD'ye) yükseltildi.

► PBOC Başkanı Zhou, para politikasında ihtiyatlı duruşun devam edeceğini ifade etti...

PBOC Başkanı Zhou, Ulusal Halk Kongresi'nin (Parlamento) yıllık toplantısının ardından düzenlenen konferansta yaptığı konuşmada, ekonomik aktivitede yavaşlamanın etkin olduğu "yeni normal ortamın", Çin'in para politikasındaki ihtiyatlı duruşunda bir değişiklik gerektirmediğini vurguladı. Başkan Zhou ayrıca, Çin'in mevduat faizi tabanını 2015 yılında kaldırmabileceğini ve yılın ilk yarısında başlamak üzere mevduat sigortası uygulamasına geçileceğini ifade etti.

Son aylarda PBOC'nun yuanın işlem bandını genişleteceği yönündeki haberler dönem dönem piyasalar üzerinde etkili oluyor. Değeri kur sepetine göre belirlenen ve belirli bir bandta hareket etmesine izin verilen yuan, son dönemde dolar karşısında en iyi performans gösteren para birimleri arasında yer alıyor. Mevcut durumda PBOC, yuanın günlük referans kurundan en fazla %2 oranında sapmasına izin veriyor. Piyasa söylentisi ise bu bandın %3'e çıkarılabileceği yönünde. Yuanın işlem aralığının genişletilmesi, döviz kurunu daha volatil hale getirerek sermaye çıkışları riskini artırabilir ve bu durum borçlanma maliyetlerinin yükselmesine neden olabilir.

Çin'de ekonomik aktivitedeki ivme kaybı merkez bankasının yeni önlemler alabileceği beklentisini güçlendiriyor. Nitekim, Çin Merkez Bankası para politikası kurulu üyesi Qian Yingyi tüketici fiyatlarındaki yıllık artışın %1 düzeyinin altına düşmesi halinde merkez bankasının politika faizini ya da zorunlu karşılıkları tekrar düşürebileceğini belirtti. Bu açıdan Mart ve Nisan verileri büyük önem arz ediyor.

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

► Çin'in önderliğinde kurulacak Asya Altyapı Yatırım Bankası'na AB ülkeleri de destek veriyor.

Çin'in Asya'daki etkinliğini artıracak stratejik bir adım olan Asya Altyapı Yatırım Bankası'na (Asian Infrastructure Investment Bank - AIIB) batılı ülkelerden de destek gelmeye başladı. ABD tarafından Dünya Bankası ve Asya Kalkınma Bankası'na rakip olarak görülen AIIB'ye ABD'nin uyarılarına rağmen İngiltere, Almanya, Fransa ve İtalya da destek verdiğini açıkladı. Türkiye ise Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılan açıklama ile 25 Mart 2015 itibarıyla Asya Altyapı Yatırım Bankası'na üye olma yönündeki niyetinin bankanın kurucu sekreteryasına iletildiğini duyurdu.

Asya Altyapı Yatırım Bankası'nın temelleri Çin'in önderliğinde yapılan imza töreninde Ekim 2014'te resmen atılmıştı. Mart 2015 itibarıyla 32 ülke AIIB'de kurucu üye konumunda. Bankanın kurulmasının 2015 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanıyor. AIIB aracılığıyla Asya kıtasında ulaştırma, enerji ve telekomünikasyon başta olmak üzere altyapı yatırımlarının finansmanı amaçlanıyor.

► Çin küresel ekonomideki etkinliğini artırmaya devam ediyor.

Çin'in küresel ekonomideki önemini artırmaya yönelik stratejik adımları sadece AIIB ile sınırlı değil. Çin diğer BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan ve Güney Afrika) ülkeleri ile yeni bir yatırım bankası kurulması için çalışıyor. Ülke ayrıca Orta Asya ülkelerine erişimini artıracak 40 milyar USD'lik İpekyolu kalkınma fonunu oluşturdu. Çin'de ticaretin yoğunlaştığı liman kentleri ile iç bölgeler arasında gelir bakımından büyük dengesizlikler mevcut. İpekyolu'nun canlandırılması ile birlikte ülke içindeki bölgesel gelir adaletsizliğinin azaltılması amaçlanıyor. Ayrıca, proje ile Çin'in zengin petrol ve uranyum yatakları bulunan Kazakistan ile ticari ilişkilerini artırması hedefleniyor.

► Yolsuzlukla mücadele planı...

Hükümetin “yolsuzlukla mücadele planı” çerçevesinde, ordu ve yerel hükümetler de yapılan soruşturmalar ile ilgili olarak, yurtdışında araştırma/soruşturma yapmak üzere 40 özel tim oluşturuldu; 61 üst düzey kamu/hükümet görevlisi hakkında soruşturma gerçekleştirildi; toplam 60.000 kamu görevlisi disiplin cezasına çarptırıldı; 500 şüpheli ile ilgili kamu davası açıldı; 74 kamu iktisadi teşebbüs yetkilisi ile ilgili soruşturma gerçekleştirildi.

► Çin’de ilk özel sermayeli banka lisansı verildi...

Çin bankacılık otoritesi, 2014’te ilk defa %100 özel sermayeli 5 bankaya lisans verdi. Bu bankalardan, ilk olarak “Webank” 5 Ocak 2015 itibariyle faaliyete başladı. Bankanın en önemli özelliğini hiçbir şubesinin olmaması ve yalnızca internet üzerinden hizmet vermesi oluşturuyor.

Ayrıca Çin bankacılık otoritesi, GSD Holding’in Tekstilbank’ta sahip olduğu %75,5’lik payının Industrial and Commercial Bank of China Limited’e (ICBC) 2014 yılında gerçekleştirilen satışına Mart 2015’te onay verdi. ICBC, 3 trilyon USD üzerindeki aktif büyüklüğü ile dünyanın en büyük bankası olarak nitelendiriliyor.

► 2014’te yurt dışına çıkan turist sayısı rekor kırdı...

Çin Ulusal Turizm İdaresi istatistiklerine göre yurt dışına çıkan Çinli turist sayısı 2014 yılında 2013’e göre %19,5 artarak 109 milyon kişiye ulaştı. Böylece ilk kez herhangi bir ülkeden yurt dışına çıkan turist sayısı yıllık bazda 100 milyon kişi sınırını geçmiş oldu. Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) istatistiklerine göre Çin 2012 yılından bu yana yurt dışına en fazla çıkış yapılan ülke sıralamasında ilk sırada bulunuyor. UNWTO tarafından yapılan açıklamaya göre de 2013 yılında Çinli turistlerin yurt dışındaki harcama tutarı 129 milyar USD düzeyinde. Çeşitli kuruluşların tahminlerine göre, önümüzdeki 5 yılda

Çinli turist sayısının toplam 500 milyon kişi olması bekleniyor. Çinli turistler genel olarak diğer Asya ülkelerini tercih ederken, batılı ülkeler arasında ilk üç sırayı Fransa, ABD ve İtalya alıyor. 2014 yılında Türkiye’ye gelen Çinli turist sayısı ise 200 bin kişi ile sınırlı durumda.

Dünya ve Türkiye ekonomisine ilişkin diğer çalışmalarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

İrtibat: Tunc Türker - Baş Temsilci
T. İş Bankası A.Ş. Şangay/Çin Temsilcilik Ofisi
E-mail: Tunc.Turker@isbank.com.tr
Fax: 0-0-86-21-504-708-85

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.’nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.